

PATVIRTINTA

VšĮ Akmenės rajono pirminės sveikatos
priežiūros direktorės

2019 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-54

VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS AKMENĖS RAJONO PIRMINĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS CENTRO KORUPCIJOS PREVENCIJOS 2020-2025 METŲ PROGRAMA

I. SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Programa parengta, vadovaujantis Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2011-2014 programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. sausio 17 d. nutarimu Nr. IX-711 (Žin., 2002, Nr. 10-355, 2011, Nr. 77-3727), Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu (Žin., 2002, Nr. 57-2297), Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu (Žin., 1999, Nr. 60-1945; 2006, Nr. 77-2975), Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymu (Žin., 1997, Nr. 67-1659; 2000, Nr. 18-431), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 98-4339), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 19 d. nutarimu Nr. 607 „Dėl Padalinių ir asmenų, valstybės ir savivaldybių įstaigose vykdančių korupcijos prevenciją ir kontrolę, veiklos ir bendradarbiavimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 83-3015), Lietuvos Respublikos baudžiamuoju kodeksu (Žin., 2000, Nr. 89-2741), Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl Valstybės ar savivaldybių įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“ (Žin., 2011, Nr. 60-2877), Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministrės įsakymu „Dėl šakinės korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2015-2019 metų programos patvirtinimo“ (2015 m. gruodžio 10 d. Nr. V-1433) .

2. VšĮ Akmenės rajono pirminės sveikatos priežiūros centro korupcijos 2020-2025 m. programos (toliau-Programa) paskirtis-užtikrinti ilgalaikę, veiksmingą ir kryptingą korupcijos prevencijos ir kontrolės sistemą įstaigos veikloje 2020-2025 m. laikotarpiu.

3. Programa apima svarbiausias korupcijos prevencijos asmens sveikatos priežiūros, viešųjų pirkimų ir kt. srityse nuostatas. Programa yra orientuota į korupcijos ne toleravimą įstaigoje, jos rizikos veiksnių mažinimą ir šalinimą, korupcijos rizikos veiksnių valdymą įstaigos veiklos srityse, korupcijos prevencijos švietimą bei atsparumo jai stiprinimą.

4. Programos uždaviniams įgyvendinti sudaromas korupcijos prevencijos 2020-2025 m. programos įgyvendinimo priemonių planas (toliau Priemonių planas), kuris nustato tikslus, priemones, jų vykdymo terminus bei vykdytojus. Programos priemonės nuosekliai siejamos su socialinių, ekonominių, sveikatos valdymo problemų sprendimu ir visuomenės apsauga nuo esamų ir atsirandančių korupcijos šaltinių.

5. Už šios Programos įgyvendinimą, už korupcijos prevenciją ir kontrolę įstaigoje yra atsakingas asmuo paskirtas įstaigos direktoriaus įsakymu.

II.SKYRIUS

PAGRINDINĖS SĄVOKOS

6. **Korupcijos prevencija** – korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas sudarant bei įgyvendinant atitinkamų priemonių sistemą, taip pat poveikis asmenims siekiant atgrasinti nuo korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų darymo.

7. Programoje vartojamos sąvokos:

Korupcija – Įstaigos darbuotojo tiesioginis ar netiesioginis siekimas, reikalavimas arba priėmimas turtinės ar kitokios asmeninės naudos (dovanos, paslaugos, pažado, privilegijos) sau ar kitam asmeniui už atlikimą arba neatlikimą veiksmų pagal einamas pareigas, taip pat valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens veiksmai arba neveikimas siekiant, reikalaujant turtinės ar kitokios asmeninės naudos sau arba kitam asmeniui ar šią naudą priimant, taip pat tiesioginis ar netiesioginis siūlymas ar suteikimas valstybės tarnautojui, jam prilygintam asmeniui turtinės ar kitokios asmeninės naudos (dovanos, paslaugos, pažado, privilegijos) už atlikimą arba neatlikimą veiksmų pagal valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens einamas pareigas, taip pat tarpininkavimas darant šioje dalyje nurodytas veikas.

Korupcijos rizikos veiksniai – priežastys, sąlygos, įvykiai ir aplinkybės, dėl kurių gali būti padarytas korupcinio pobūdžio teisės pažeidimas.

Korupcinio pobūdžio teisės pažeidimas – valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens administracinis, darbo drausmės ar tarnybinis nusižengimas, padarytas tiesiogiai ar netiesiogiai siekiant arba reikalaujant turtinės ar kitokios asmeninės naudos (dovanos, pažado, privilegijos) sau ar kitam asmeniui, taip pat ją priimant, kai tai daroma piktnaudžiaujant tarnybine padėtimi, viršijant įgaliojimus, neatliekant pareigų, pažeidžiant viešuosius interesus, taip pat korupcinio pobūdžio nusikalstama veika.

Valstybės tarnautojui prilyginamas asmuo – asmuo, kuris dirba arba kitais įstatyme numatytais pagrindais eina pareigas viešajame arba privačiajame juridiniame asmenyje ar kitoje organizacijoje arba verčiasi profesine veikla ir turi atitinkamus administracinius įgaliojimus, arba turi teisę veikti šio juridinio asmens ar kitos organizacijos vardu, arba teikia viešąsias paslaugas, taip pat arbitras arba prisiekusysis. Kitos Programoje vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme ir kituose įstatymuose apibrėžtas sąvokas.

8. Kitos Programoje vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme ir kituose įstatymuose apibrėžtas sąvokas.

III. SKYRIUS

KORUPCIJOS PRIELAUDŲ ANALIZĖ

7. Bendrosios korupcijos prielaidos įstaigoje:

7.1. *socialinės* – santykinai maži įstaigos darbuotojų atlyginimai, lyginant su privačių sveikatos priežiūros įstaigų ir kitų sričių atlyginimais; sveikatos priežiūros paslaugų apmokėjimas iš Privalomojo fondo biudžeto yra mažesnis už faktines išlaidas, apmokamas ne už visas suteiktas paslaugas.

7.2. *teisinės* - teisės aktų netobulumas, dažnas jų keitimas, kokybės sistemų ir reglamentų stoka, nepakankama atsakomybė už padarytus pažeidimus, kontrolės sistemų, teisinių procedūrų netobulumas ir pan.;

7.3. *institucinės* - nepakankamai skaidrus sprendimų priėmimo procesas, nesivadovaujama asmeninės atsakomybės principais, trūksta viešumo);

7.4. *visuomenės pilietiškumo stoka* - visuomenės požiūrio į korupciją neapibrėžtumai ir prieštaravimai, pasyvumas antikorupcinei veiklai, nesipriešinimas korumpuotiems sveikatos sistemos darbuotojams;

8. Specifinės korupcijos prielaidos įstaigoje:

8.1. *Viešieji pirkimai*- kur naudojamos biudžeto lėšos, tarp jų ir Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšos, kas gali sudaryti sąlygas korupcinio pobūdžio pažeidimams.

8.2. *Gydytojų ir medicininės įrangos trūkumas*- ilgina eiles specialistų konsultacijoms ar a tyrimams atlikti, kas gali sudaryti palankias prielaidas pacientams, bandantiems už neteisėtą atlygį gauti paslaugas be eilės.

8.3. *Technologinės* – lėtas elektroninių paslaugų diegimas sveikatos sektoriuje, nepakankama duomenų mainų sistema ir duomenų bazių nebuvimas.

IV. SKYRIUS

VEIKLOS SRITYS, KURIOSE GALIMA KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖ

9. Įstaigos Programos vykdoma veikla yra priskiriama prie veiklos sričių, kuriose galimas korupcijos pasireiškimas.

9.1. Įstaigos veikloje galima išskirti pagrindines veiklos sritis, kuriose galima korupcijos pasireiškimo tikimybė.

1 lentelė. Korupcijos pasireiškimo tikimybė

Eil.Nr.	VšĮ Akmenės rajono pirminės sveikatos priežiūros centro veiklos sritys, kuriose galimas korupcijos pasireiškimas	Padaliniai, kuriose galimas korupcijos pasireiškimas arba įstaigos darbuotojai
1.	Prekių ir (ar) paslaugų viešieji pirkimai ir įstaigos biudžeto lėšų racionalus panaudojimas	Viešųjų pirkimų organizatoriai, viešųjų pirkimų komisijos nariai ir kiti įstaigos darbuotojai, turintys teisę dalyvauti viešųjų pirkimų procedūrose.
2.	Neoficialūs mokėjimai teikiant mokamas ir apmokamas iš PSDF biudžeto lėšų asmens sveikatos priežiūros paslaugas pacientams	Įstaigos gydytojai, bendrosios praktikos slaugytojai, odontologų padėjėjai.
3.	Nemokamų ir mokamų gydymo ir slaugos paslaugų teikimas poliklinikoje	Įstaigos darbuotojai teikiantys išvardintas paslaugas
4.	Kompensuojamųjų vaistinių preparatų ir medicinos priemonių skyrimas	Įstaigos darbuotojai teikiantys išvardintas paslaugas
5.	Dokumentų, medicininių įrašų klastojimas, laikinojo nedarbingumo įforminimai	Įstaigos darbuotojai teikiantys išvardintas paslaugas
6.	Konkursai eiti pareigas sveikatos sistemos įstaigose	Įstaigos darbuotojai organizuojantys konkursus pareigoms eiti.

V.SKYRIUS

GALIMOS KORUPCIJOS ĮSTAIGOJE PASEKMĖS

10. Nevykdant veiksmingos ir kryptingos korupcijos prevencijos politikos, korupcijos reiškiniai gali pažeisti visuomeninius santykius įstaigoje, dėl ko gali:

10.1. sumažėti sveikatos priežiūros sistemos veiksmingumas, pablogėti teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų kokybė;

10.2. atsirasti socialinė įtampa, kuri mažina pasitikėjimą sveikatos apsaugos priežiūra;

10.3. sumažėti pacientų pasitikėjimas įstaiga;

10.4. pablogėti viešojo administravimo kokybė ir užsimegsti farmacijos bei kitų įmonių, prekiaujančių medicinos prekėmis ir prietaisais, ryšiai su korumpuotais įstaigos darbuotojais.

VI.SKYRIUS

PROGRAMOS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

11. **Programos tikslas** – išaiškinti ir šalinti korupcijos prielaidas Įstaigoje, užtikrinti skaidresnę ir veiksmingesnę įstaigos darbuotojų veiklą, plėtoti antikorupcinę kultūrą, į antikorupcinę veiklą įtraukiant visuomenę.

12. **Programos uždavinys** – galimų korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas, įgyvendinant korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių planą, siekiant, kad visos lėšos, skiriamos sveikatos sistemai, būtų naudojamos pagal paskirtį ir racionaliai kokybiškoms sveikatos priežiūros paslaugoms teikti, pacientų teisėms ir laisvėms užtikrinti, taip pat poveikis Įstaigos darbuotojams, siekiant atgrasinti nuo galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos, įgyvendinti kitas teisės aktų nustatytas korupcijos prevencijos priemones.

13. Korupcijos prevencijos tikslui ir uždaviniui pasiekti numatoma:

13.1. vykdyti nuolatinę kryptingą korupcijos prevenciją, užtikrinti veiksmingą numatytų ilgalaikės korupcijos prevencijos programos priemonių įgyvendinimą;

13.2. nustatyti veiklos sritis Įstaigoje, kuriose galima korupcinė veika, bei sąlygas jai atsirasti ir plisti, teikti siūlymus dėl galiojančių teisės aktų tobulinimo;

13.3. įgyvendinti neišvengiamos atsakomybės už neteisėtus veiksmus principą;

13.4. teisinėmis, organizacinėmis, ekonominėmis ir socialinėmis priemonėmis užtikrinti tinkamą ir veiksmingą korupcijos prevencijos organizavimo, įgyvendinimo, priežiūros kontrolę;

13.5. skatinti nepakantumą korupcijos apraiškoms ir įtraukti į korupcijos prevenciją visuomenę;

13.6. programoje numatytas priemones sieti su socialinių problemų sprendimu ir visuomenės apsauga nuo esamų ir atsirandančių korupcijos prielaidų sveikatos sistemoje; visokeriopai ginti visuotinai pripažįstamas paciento teises ir laisves, sveikatos sistemos darbuotojų teises bei laisves ir nepažeisti nekaltumo prezumpcijos;

13.7. ugdyti antikorupcinę kultūrą įstaigoje.

VII.SKYRIUS

KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

14. Programos sveikatos sistemoje uždaviniams įgyvendinti sudaromas programos priemonių vykdymo planas, kuris nustato uždavinius, tikslus, priemones, jų vykdymo terminus bei vykdytojus.

15. Šios programos nuostatas (jos įgyvendinimo priemones) vykdo įstaigos darbuotojai.

16. Programos įgyvendinimo įstaigoje kontrolę, metodinės pagalbos teikimą korupcijos prevencijos klausimais vykdo įstaigos direktorius ir atsakingi darbuotojai.

17. Ne vėliau kaip per 15 darbo dienų pasibaigus kalendoriniams metams, atsižvelgiant į ataskaitiniais metais pasikeitusį išorės bei vidaus teisinį reguliavimą, kitas reikšmingas įstaigos vidaus administravimo aplinkybes bei veiksnius, turinčius ar galinčius turėti įtakos Programos įgyvendinimui, atliekamas Programos kasmetinis vertinimas, surašant vertinimo ataskaitą, kuri įteikiama įstaigos vadovui ir informuojami Sveikatos apsaugos ministerijos atsakingi darbuotojai už programos įgyvendinimą dėl korupcijos prevencijos ir kontrolės.

18. Siekiant nuosekliai vertinti pasiektą pažangą, nustatyti kliūtis ir problemas, kylančias įgyvendinant Programą Įstaigoje, privalo reguliariai vykdyti joms numatytų (priskirtų) Programos įgyvendinimo 2020–2025 m. veiklos plane nurodytų priemonių įgyvendinimo stebėseną ir vertinimą.

VIII. SKYRIUS

KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI

19. Programos rezultatyvumas nustatomas vadovaujantis kiekybės ir kokybės rodikliais:

19.1. įvykdytų ir neįvykdytų programos įgyvendinimo priemonių skaičiumi;

19.2. Programos priemonių įgyvendinimu nustatytais terminais;

19.3. anoniminių ir oficialių pranešimų apie galimas korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas skaičiumi ir jų santykiu;

19.4. įstaigos darbuotojų dalyvavusių antikorupciniuose mokymuose skaičiumi;

19.5. antikorupciniuose renginiuose dalyvavusių asmenų skaičiumi.

20. Pagrindiniu programos įgyvendinimo rodikliu laikytinas išaugęs pasitikėjimas įstaiga.

XI. SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Korupcinė situacija vertinama ir korupcijos prevencijos programos nuostatos bei jos vykdymo priemonių planas peržiūrimi kas dveji metai.

22. Korupcijos prevencijos programa, esant poreikiui, gali būti papildoma ar koreguojama dažniau.

23. Už programos savalaikį atnaujinimą, įgyvendinimą, įgyvendinimo kontrolę atsakingas už korupcijos prevenciją ir jos kontrolę atsakingas įgaliotas asmuo.

24. Suinteresuoti subjektai gali teikti pasiūlymus dėl Programos nuostatų atnaujinimo per visą Programos įgyvendinimo laikotarpį.